

Afslutning

Visse opgaver- som denne lovbestemte kemiske APV - kan synes nærmest uoverkommelige pga. omfang og kompleksitet. For nogle kan opgaven synes ligefrem unødvendig og træls. Ikke desto mindre er alle arbejdspladser i Danmark siden sommeren 2019 pålagt at gennemføre denne risikovurdering. Randers Kommunale Tandplejes Arbejdsmiljøgruppe (AMO) har brugt 3 møder med ca. 1 mdr. intervaller og en samlet varighed på 9 timer under Coronaforåret 2021 til dette arbejde. Dertil kommer det hjemmearbejde, der har været udført både før, under og efter kursusforløbet, og som har været af mindst tilsvarende størrelse. Dette er sket i et snævert samarbejde med vores 2 eksterne konsulenter fra APVexpressen, som har styret, været sekretærer og organiseret processen.

Vi har screenet og gennemgået godt 100 forskellige dentale stoffer og materialer og vurderet de arbejdsprocedurer, som har været tilknyttet. Alle stofferne er risikovurderet efter deres sundhedsskadelige potentiale og er blevet inddelt i 1 oversigtstabel og 5 farvekodede tabeller. Dertil hører 12 registreringsskemaer, som beskriver de materialer, der indgår i klinikernes arbejdsprocedurer, samt hvilke forebyggende indsatser, der bør iagttages. Resultatet er blevet en grundig og faglig up to date-gennemgang af de 7 temaer, som Arbejdstilsynet foreskriver og efter det såkaldte STOP- princip. Dette har indebåret både en oprydning og en dokumentation af alle de dentale materialer og de processer, som hører til. Det har også ført til en erkendelse af, at arbejdet med de fleste dentalmaterialer sker i minimal størrelsesorden á 2-3 gram.

På langt de fleste AM-parametre har tandplejen været fuldt i overensstemmelse med god og sikker omgang med de odontologiske stoffer. Her tænkes bl.a. på non touch, værnemidler, god hygiejne og god opmærksomhed på mulige skadelige produkter og processer. Visse enkelte stoffer, deres grænseværdier og sundhedsskadelige egenskaber er blevet berørt og praksis- og AM-rutiner pudset af og gjort bevidste. Der er fundet < 5 materialer og procedurer, hvor STOP-princippet kan benyttes og hvor erstatninger, udfasninger eller tekniske løsninger kan forbedre arbejdsmiljøet.

Endelig er oplæringsdelen og instruktionen af personalet vedrørende dentale materialer blevet nyorganiseret og forbedret ved oprettelsen af de såkaldte 12 registreringsskemaer.

Samlet har Randers Kommunale Tandpleje med denne rapport gennemført en fuldstændig kemisk APV, hvor det odontologiske team kan overskue og forbedre sin materialeforståelse og fremover forebygge AM-skader i den kliniske praksis. En ny samlet kemisk APV skal først gennemføres efter 3 år og vil med den aktuelle rapport i hånden blive en let overkommelig opgave.

Litteratur

AT-vejledning, Arbejde med Stoffer og Materialer C.1.3-5. Opdateret jan 2020.

AT Bekendtgørelse 290, 13. febr. 2021, Grænseværdier for stoffer og materialer – Bilag 2
Grænseværdier for luftforureninger mv. [Grænseværdier for stoffer og materialer - Bilag 2 - Grænseværdier for luftforureninger m.v. - Arbejdstilsynet](#)

At-vejledning C.2.1-2. Opdateret juni 2019. Kræftfarlige stoffer og materialer. [Kræftfarlige stoffer og materialer - Arbejdstilsynet](#)

Branchevejledning for anvendelse af dinitrogenoxid (lattergas) i tandplejen. Arbejdsmiljøfondet 1998. BRS 11. Social og sundhedsvæsenet.

Björkman, Lars; Gjerdet, Niels Roar: Biologiske reaktioner av dentale material. Tandläkartidningen 2017; 11: p. 62-70

Cokic SM et al. Release of monomers from composite dust. J Dent Vol 60, May 2017, p. 56-62.

Engen, Trygve: Anmeldte Arbejdsskader i Tandplejen 2005-2014. Statistik fra Arbejdsskadestyrelsen 2015. Kursus med DOFT, Middelfart 2015.

Engen, Trygve: Anmeldte Arbejdsskader i Tandplejen 2015-2019. Statistik fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring 2020. Præsenteret ved Kursus i Kemisk APV. Syddjurs Kommune Tandpleje 2021.

Hygiejnemanual 2021. Tandplejen Syddjurs Kommune

Kaufman, A Y; Keila S: Hypersensitivity to Sodium Hypochlorite. J Endodon 15, 224-226 (1989)

Juel, Knud; Flachs, Esben Meulengracht; Hanehøj, Kirsten; Thygesen, Lau Caspar; Frederiksen, Mia Sadowa; Kjølner, Mette: Kviksølv og helbred: En registerundersøgelse blandt klinikassistenter og tandlæger. Statens Institut for Folkesundhed (SIF), Syddansk Universitet. April 2009. Indeholder generelle forsknings-oplysninger om dansk tandplejepersonale. Kap. 7 Fødsler og aborter, Kap. 8 Fødselsudfald.

Kanerva, L. and T. Estlander, Occupational allergic contact dermatitis from colophony in 2 dental nurses. Contact Dermatitis, 1999. 41(6): p. 342-3.

Larsen, Tove; Samuelson, Jan Tore; Johansen, Jeanne Duus: Kemiske skadevirkninger på tandklinikker. Tandlægebladet 2017; 121: 3 p. 22-28

Meding, B., et al., Water exposure – challenging differences between occupations. Contact Dermatitis, 2016. 74(1): p. 22-8.

Munksgaard EC, Hansen EK, Engen T. et al. Self-reported occupational dermatological reactions among Danish dentists. Eur J Oral. Sci. 1996; 104 (Pt 1): 396 – 402

Nationale infektionshygiejniske retningslinjer for tandklinikker. (NIR-T) Statens Serum Institut. Central enhed for infektionshygiejne. 2019. 2. udgave.

Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR) for desinfektion i sundhedssektoren, Statens Serum Institut. Central Enhed for infektionshygiejne. 2018. 3. udgave.

Patch Test products. DS 1000 Dental Screening . Chemotechnique MB Diagnostic AB, Sverige

Schmalz, Gottfried; Arenholt-Bindslev, Dorthe: Biocompatibility of Dental Materials. Springer-Verlag Berlin Heidelberg. 2009

Schmalz, Gottfried; Hickel, Reinhard; van Landuyt, Kirsten L.; Reichl, Franz-Xaver. Nanoparticles in dentistry. Dental Materials, Volume 33, Issue 11, November 2017, Pages 1298-1314

Sikkerhedsdatablade for dentale materialer. Randers Kommunale Tandpleje 2021.

Sweeney B, Bingham RM, Amos RJ, Petty AC, Cole Toxicity of bone marrow in dentists exposed to nitrous oxide. PV.Br Med J (Clin Res Ed). 1985 Aug 31;291(6495):567-9.

Örtengren,Ulf: Dentala material och arbetsmiljö. www.Internetodontologi.se, 2020, 19.juni, p.1-8. (tilgængelig på nettet)

Østergaard, Erling: Valg og brug af handsker i tandlægepraksis, Tandlægebladet, 2005: 109: 1218-1226

Østergaard, Erling: Handskeguide for tandlægeklinikker, HK kommunal, 2000.